

سیاست جهانی

(جلد اول)

اندرو هیوود

ترجمه

دکتر سیدمسعود موسوی شفاپی

تهران

۱۳۹۶

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

فهرست مطالب

۳۲	به سوی جنگ جهانی دوم	نه	مقدمه مترجم
۳۶	پایان امپراتوری‌ها	۵۵	دیباجة نویسنده بر چاپ دوم کتاب
۳۸	آغاز و پایان جنگ سرد		
۴۵	جهان پس از ۱۹۹۰	۱	فصل اول: مقدمه‌ای بر سیاست جهانی
۴۵	نظم نوین جهانی	۲	سیاست جهانی چیست؟
۴۸	یازدهم سپتامبر و «جنگ علیه ترور»	۲	در این واژه چه مفهومی نهفته است؟
۵۱	تغییر موازنه در اقتصاد جهانی	۳	از سیاست بین‌الملل تا سیاست جهانی
		۴	دولت و بازیگران جدید جهانی
۵۵	فصل سوم: نظریه‌های سیاست جهانی	۵	افزایش وابستگی متقابل و درهم‌تنیدگی
۵۵	دیدگاه‌های جریان اصلی	۸	از آنارشی بین‌المللی تا حکمرانی جهانی؟
۵۶	واقع‌گرایی	۹	جهانی شدن و پیامدهای آن
۵۷	خودمحوری دولت و مناقشه	۹	تبیین جهانی شدن
۵۹	کشوردراری و منافع ملی	۱۰	جهانی شدن: افسانه یا واقعیت؟
۶۰	آنارشی و پیامدهای آن	۱۳	رویکردهای نظری به سیاست جهانی
۶۳	قطبیت، ثبات و موازنه قوا	۱۳	رویکردهای جریان اصلی
۶۴	لیبرالیسم	۱۵	رویکردهای انتقادی
۶۵	لیبرالیسم وابستگی متقابل	۱۷	تداوم و تغییر در سیاست جهانی
۶۶	لیبرالیسم جمهوری خواه	۱۷	قدرت
۶۹	نهادگرایی لیبرال	۱۹	امنیت
۷۰	دیدگاه‌های انتقادی	۲۱	عدالت
۷۱	مارکسیسم، نئومارکسیسم و نظریه انتقادی	۲۲	نحوه استفاده از این کتاب
۷۱	از مارکسیسم کلاسیک تا نئومارکسیسم		
۷۴	نظریه انتقادی	۲۵	فصل دوم: زمینه تاریخی
۷۶	برساخت‌گرایی اجتماعی	۲۶	ساخت جهان مدرن
۷۸	پساساختارگرایی	۲۶	از دوران باستان تا عصر جدید
۷۹	فمینیسم	۲۷	ظهور غرب
۸۰	سیاست سبز	۲۸	عصر امپریالیسم
۸۱	پساستعمارگرایی	۲۹	قرن کوتاه بیستم: ۱۹۱۴-۱۹۹۰
۸۲	جهانی اندیشیدن	۲۹	ریشه‌های جنگ جهانی اول

۱۳۶	مدل‌های بازیگر عقلایی	۸۲	چالش‌های وابستگی متقابل
۱۳۸	مدل‌های فزاینده	۸۴	جهان‌وطن‌گرایی
۱۴۰	مدل‌های سازمان دیوان‌سالار	۸۶	پارادایم‌ها: روشنگر یا محدودگر؟
۱۴۰	مدل‌های فرایندهای شناختی و نظام‌باور		
فصل ششم: جامعه در عصر جهانی		۸۹	فصل چهارم: اقتصاد در عصر جهانی
۱۴۳		۹۰	سرمایه‌داری و نئولیبرالیسم
۱۴۴	پیوندهای اجتماعی: محکم یا سست؟	۹۰	انواع سرمایه‌داری
۱۴۴	از صنعتی شدن تا عصر پسا صنعتی	۹۰	سرمایه‌داری شرکتی
۱۴۵	فناوری نوین و جامعه اطلاعاتی	۹۲	سرمایه‌داری اجتماعی
۱۵۰	مخاطره، عدم قطعیت، ناامنی	۹۴	سرمایه‌داری دولتی
۱۵۲	جهانی شدن، مصرف‌گرایی و فرد	۹۶	پیروزی نئولیبرالیسم
۱۵۲	پیامدهای اجتماعی و فرهنگی جهانی شدن	۹۷	پیامدهای نئولیبرالیسم
۱۵۳	مصرف‌گرایی جهانی می‌شود	۱۰۰	جهانی شدن اقتصاد
۱۵۵	ظهور فردگرایی	۱۰۰	علل جهانی شدن اقتصاد
۱۵۷	جامعه مدنی جهانی	۱۰۲	اقتصاد تا چه حد جهانی شده است؟
۱۵۷	تبیین جامعه مدنی جهانی	۱۰۶	سرمایه‌داری جهانی در بحران
۱۶۰	جنبش‌های اجتماعی فراملی و سازمان‌های ...	۱۰۶	تبیین دوره‌های رونق و رکود
۱۶۳	جهانی شدن از پایین به بالا؟	۱۰۹	درس‌هایی از سقوط بزرگ
		۱۱۰	بحران‌های متأخر و نحوه سرایت آنها
فصل هفتم: ملت در عصر جهانی		۱۱۷	فصل پنجم: دولت و سیاست خارجی در عصر ...
۱۶۶	ملی‌گرایی و سیاست جهانی	۱۱۸	تحول مستمر دولت و حاکمیت ملی
۱۶۶	ملی‌گرایی چیست؟	۱۱۸	دولت‌ها و حاکمیت
۱۶۹	جهان دولت - ملت‌ها	۱۲۰	دولت و جهانی شدن
۱۷۴	ملی‌گرایی، جنگ و مناقشه	۱۲۵	تحول دولت
۱۷۶	ملت‌ها در عصر مهاجرت	۱۲۸	تجدید حیات دولت
۱۷۶	جهانی در حرکت	۱۳۱	از حکومت ملی تا حکمرانی چندسطحی
۱۷۹	اجتماعات فراملی و پراکندگی جهانی	۱۳۱	از حکومت به حکمرانی
۱۸۲	تأثیر اقتصادی مهاجرت	۱۳۳	حکمرانی چندسطحی
۱۸۳	احیای ملی‌گرایی	۱۳۵	سیاست خارجی
۱۸۴	خودباوری ملی در دوره پس از جنگ سرد	۱۳۵	پایان سیاست خارجی؟
۱۸۶	ظهور ملی‌گرایی فرهنگی و قومی	۱۳۶	تصمیمات چگونه اتخاذ می‌شوند؟
۱۸۷	ملی‌گرایی ضدجهانی شدن		

۲۱۹	فصل نهم: جنگ و صلح	۱۸۹	فصل هشتم: قدرت و نظم جهانی در قرن بیست و یکم
۲۲۰	ماهیت جنگ	۱۹۰	قدرت و سیاست جهانی
۲۲۰	انواع جنگ	۱۹۰	قدرت به مثابه قابلیت
۲۲۱	چرا جنگ رخ می‌دهد؟	۱۹۱	قدرت رابطه‌ای و قدرت ساختاری
۲۲۵	جنگ به مثابه ادامهٔ سیاست	۱۹۳	ماهیت دگرگون‌شوندهٔ قدرت
۲۲۷	تغییر چهرهٔ جنگ	۱۹۶	نظم جهانی پس از جنگ سرد
۲۲۷	از جنگ‌های «قدیم» تا جنگ‌های «جدید»	۱۹۶	پایان جنگ سرد دو قطبی
۲۳۳	جنگ پسامدرن	۱۹۷	«نظم نوین جهانی» و سرنوشت آن
۲۳۴	توجیه جنگ	۱۹۹	هژمونی آمریکا و نظم جهانی
۲۳۶	سیاست عملی / واقع‌گرا	۱۹۹	ظهور هژمونی
۲۳۷	نظریهٔ جنگ عادلانه	۲۰۲	جنگ علیه ترور و فراسوی آن
۲۴۲	صلح‌گرایی	۲۰۶	هژمونی نیک‌خواه یا بدخواه؟
		۲۰۸	نظم جهانی چندقطبی
۲۴۵	نمایه	۲۰۸	ظهور نظم چندقطبی
		۲۱۵	نظم چندقطبی یا بی‌نظمی چندقطبی؟

مقدمه مترجم

اندرو هیوود نویسنده‌ای نام‌آشنا برای صاحب‌نظران و دانشجویان علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران است. کتاب‌های مقدمه نظریه سیاسی، سیاست، مفاهیم کلیدی در علم سیاست، کلیدواژه‌ها در سیاست و حقوق عمومی از این نویسنده ترجمه و منتشر شده است. کتاب حاضر که تحت عنوان سیاست جهانی، با محتوا و شکل کاملاً درسی و آموزشی تألیف شده، منبعی بسیار مناسب برای درس سیاست بین‌الملل در رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل است؛ علاوه بر این، کاربرد بی‌بدیلی برای دروس سیاسی - بین‌المللی سایر رشته‌ها، از جمله درس سیاست و روابط بین‌الملل در رشته مدیریت استراتژیک و نیز اصول روابط بین‌الملل در رشته جغرافیای سیاسی دارد. در این کتاب مسائل و حوزه‌های سیاست جهانی به صورت جامع بررسی و در هر فصل با طرح موضوعات متنوع، زمینه بحث و مناظره میان دانشجویان فراهم می‌شود. همچنین، نویسنده با ارائه سه دیدگاه نظری واقع‌گرا، لیبرال و انتقادی، دانشجویان را با تنوع و تکثر نگرش‌ها در موضوعات سیاست جهانی آشنا می‌کند. هیوود به گونه‌ای جذاب، در جای جای کتاب تلاش کرده علاوه بر طرح مسائل اساسی، مفاهیم مهم و صاحب‌نظران اصلی هر زمینه را نیز در حاشیه متن اصلی معرفی کند. از دیگر ویژگی‌های برجسته کتاب، ترکیب دیدگاه‌های نظری با سیاست عملی است، به نحوی که می‌توان توازن میان نظریه و واقعیت را در سراسر اثر دید. نویسنده در ویراست دوم کتاب (۲۰۱۴) بخش‌هایی از اثر را بازبینی کرده و در مواردی مطالب جدیدی به متن افزوده است؛ فصل نظری جدیدی نیز با عنوان «چرا نظریه مهم است؟» به آخر اثر اضافه شده است. همچنین در ویراست دوم، پاره‌ای از قسمت‌ها را به فصل‌های دیگری، که ارتباط موضوعی بهتری با مطلب مزبور داشته، منتقل کرده است. بر همین اساس مترجم اثر نیز برخی بخش‌ها و مطالب را با هدف کاهش حجم کلی کتاب و سهولت استفاده برای دانشجویان حذف کرده است. در ترجمه کتاب تقسیم کار مشخصی بر حسب تخصص، در نظر گرفته شد. به طوری که فصل‌های اول تا نهم (جلد اول) کتاب را سید مسعود موسوی شفائی و فصل‌های دهم تا نوزدهم (جلد دوم) را خانم نصرت حجازی ترجمه کرده‌اند. امیدواریم اثر حاضر برای دانشجویان علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و همچنین استادان و مدرسان این رشته‌ها مفید باشد.

سید مسعود موسوی شفائی

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

دبیاچه نویسنده بر چاپ دوم کتاب

در ویراست دوم کتاب همچنان به رویکرد ویراست اول درباره روابط بین‌الملل و امور جهانی وفادار مانده‌ایم؛ به این معنا که امور «جهانی» و «بین‌المللی» شیوه‌های مکمل درک جهان در نظر گرفته شده است (نه رقیب یکدیگر). در رهیافت مزبور بر این باور بودیم و هستیم که دولت‌ها و حکومت‌های ملی هنوز هم نقش عمده‌ای در عرصه جهانی دارند. در عین حال، این واقعیت را نیز پذیرفته‌ایم که دولت‌های کنونی در گستره ویژه‌ای از مسائل، در چارچوب وابستگی متقابل جهانی عمل می‌کنند. انتخاب عنوان سیاست جهانی برای این کتاب بازتاب این واقعیت است که آنچه درون دولت‌ها روی می‌دهد با آنچه میان آنها بروز می‌کند، بیش از گذشته بر یکدیگر اثر می‌گذارند و طیف فزاینده‌ای از تعاملات سیاسی، دیگر صرفاً درون دولت‌ها و از طریق آنها انجام نمی‌شوند.

با توجه به ماهیت در حال تحول رشته سیاست جهانی ویراست جدید این کتاب هم در متن اصلی و هم از حیث افزودن توضیحات تکمیلی، به خصوص بخش‌های سیاست در عمل، بسیار روزآمد شده است. به علاوه دو تغییر اساسی دیگر نیز انجام شده است. نخست، مبحث نظری دیگری تحت عنوان چرا نظریه مهم است؟ به کتاب افزوده شده است. در حالی که فصل سوم با عنوان نظریه‌های سیاست جهانی مقدمه‌ای بر نظریه‌های مهم روابط بین‌الملل است، فصل جدید نوزدهم بر این موضوع متمرکز است که نظریه چگونه و تا کجا به فهم ما از سیاست جهانی کمک می‌کند. در این فصل مسائل فرانظری هستی‌شناسانه و معرفت‌شناسانه و غیره بررسی می‌شود و در عین حال می‌کوشیم از این نظریه‌ها راز گشایی کنیم و با ارائه مثال‌هایی از «دنیای واقعی» و محتوای عینی سیاست بین‌الملل، از گم شدن در هزارتوی مناظره انتزاعی بپرهیزیم. در این فصل جدید، که تقریباً در انتهای کتاب آمده است، ضمن جمع‌بندی موضوعات و مسائل مختلف قسمت‌های دیگر کتاب امکان تأمل بیشتر و عمیق‌تر درباره نظریه را نیز فراهم می‌کنیم. تغییر اساسی دوم بازبینی مسائل مهاجرت در فصل هفتم و افزودن تأثیرات اقتصادی آن [بر جهان] است.